

(85)
Ca. parce 2.^a Arcoz Concilij Tridentini
Sub Paulo 3.º Anno 1546.

421 525

In sess. 6. de Iustificacione fol. 6. pag. 2. sex articuli examinandi propositi fuerant, quos secundus hic fuit quae
sunt causae iustificacionis, hoc est, quid efficiat Deus; quid sequatur ex parte hoīs. quintus vero fuit. Declaratur
quid procedat, quid concomitetur, quid sequatur ipsam iustificacionem.

In Cong.^{ne} Theologorum die lune 23. Julij fol. 6. pag. 2. in responsione Theologorum ad 2.um questionem, haec habentur ex parte
nostra, acquiritur bonus motus voluntatis, et non resistere Deo nonienti. Et infra, ex parte hoīs acquiritur, ut ei
siamus, et non repugnemus, et alia in hanc sententiam.

Eadem pag. 2. haec ^{refertur} Quatuor Doctores duo Augustiniani, et Magr. Greg. et alius; item Magr. Greg. Senensis
Procurator, et Magr. Laurentius ord. Sacerdos, decernunt lib.^m arb.^m se habere mere gratiae, et nullo pacto alicui
ad iustificacionem. Deinde subiungitur: Omnes igitur Theologi propter illos quatuor, qui non videntur satis carere
licet locuti, nam quoad liberum arb.^m discrepant a ceteris et
folio 10. pag. 2. ad quintum, Respondent iidem Theologi, 1.º in iustificacione est grā Dei mouens, cui succedunt
actus liberi arbitrij non antecedentes sed consequentes.

In Cong.^{ne} gñali die Mercurij 30. Junij proponitur articulus de iustificacione, divisus in tres partes fol. 11.
pag. 2. fol. 12. pag. 1. errores circa articulum de iustificacione recensentur, e quibus secundus est Doct.
Alloe penult.^m lib.^m arb.^m est res de solo ciuitate, immo ciuitas sine re. Scaturit uero, In iustificacionis negotio
Deum solum omnia operari, nobis nihil cooperantibus, sed mere gratiae habentibus.

In Cong.^{ne} gñali die lune 1. Julij coeperunt Praes super articulis de iustificacione sententias dicere. et ex Primis
D. D. Macerani fol. 10. pag. 1. sententiam suam his Clementis Papae verbis Epist. 3. declarauit. Si quis sane audi-
ens sermonem ueri prophetae uelut accipere, aut nobis amplius onus eius, id est mandata uirae, habere
sua potest: liberi n. sumus arbitrij. Nam si hoc esset, ut audientes ea iam non haberent potestatem aliud
faciendi, quam audierant, uis erat quoddam naturae per quam lib.^m non esset ad alia migrare sententiam. Et
alii quae sequantur, satis ad rem. Et ibidem fol. 10. pag. 2. post multa ex sacris litteris allata subiungi
ea quibus colligi grā procueniens, coadiuuans, et subsequens ^{in fide} lib.^m arb.^m ignis infidelis illuminari, non
reluctantes, sed prompte acceptantes grām Dei. Et infra fol. 10. pag. 3. Ex parte hominis acquiritur, quod
per lib.^m arb.^m non creditur illuminationi, et non creditur grā Dei.

In Cong.^{ne} gñali die Martis 6. Julij sententiam dixit D. D. Felten in haec uerba, quae habentur fol. 23. pag. 2.
Deus uocat, monet, et trahit, modo quis uocationi, et tractioni perstinatiter, et obstinate non resistat. Et
fol. 24. p. 1. Ex parte hoīs acquiritur quod diuinae uocationi consensum praestet, nec attractioni ob-
resistat. Et infra, Tunc autem hominem reluctari diuinae uocationi, eiusq. aux.^m seruare satis constat.

ex eo quod habetur Proverb. i. Vocavi, et requisivi, extendi manum meam, et non fuit, qui audiret
et Math. 23. Quoties volui congregare filios meos et requisivi. Et infra fol. 25. pag. 2. ex 5. Reg. Inibi
nostre salutis, Deo misericordie habemus, ut autem acquiescamus saluificasse inspirationi nostre potest est.

In Congre. generali die Veniens 9. Julij. R. D. Sanianus in respondit fol. 23. pag. 2. opera facta post illam
illam vocationem, id est gratiam praevenientem disponunt ad inspirationem, et homo tunc potest, et non potest con
sentire. quorum verborum sensus est. Potest consentire, et non consentire potest. Et infra fol. 44. inibi sic
respondit ad ea quae aduersus hanc sententiam obijci possunt. Spiritus Dei aguntur, scilicet spiritus cooperan
te. Non est currentis, sed misericordis, ita principaliter. Ad Galos. 3. Deus operatur velle vestrum. Est verum
quod mouet voluntatem, in nos postea operamur. sic deus, et laudare debet bonus iste. De. Haec ibi.
Ibidem pag. 2. R. D. Biondini hoc inter alia, Deus in primis vocat nos, sed non cogit, neque nos coactos co
git; sed assensientes, quia non omnes, qui vocantur iustificantur. inter illa. Multi vocati, pauci vero
electi.

In Congre. generali die Sabbati 10. Julij. R. D. Bellucianus fol. 45. pag. 1. haec. In inspiratione inquit primum
Deus praeuenit per gratiam quandam specialem vel fauorem, vel auxilium, quo pulsatur nostrum liberum arbitrium, quod
primo praeuenit et habet, deinde assensio, vel dissentio.

In eadem Congre. fol. 46. pag. 1. R. D. Bellucianus ait. Cui quidem motioni (scilicet vocationi) saepe saepe
pulsanti acquiescitur, quod ex parte nostra debet assensum: sed quia hominis natura semper pronior est ad malum,
non est qui faciat bonum, non est usque ad unum, sine dubio veniens caro carnis spiritui repugnans
reijciatur motus ille sanctus, nullus praestaretur assensus, nisi gratia illa, dispositio illa diuina praeueniat
et ita ^{voluntatem} ~~et ita~~ et assensum eius afficiat, ut libenter nulla obstat vi, et repugnancia carnis liberi et ex
aio huius motui assensuatur.

In eadem Congre. R. D. Brionorici fol. 46. pag. 2. Infidelis (ait) per motum vocatur, et excitatur ad Deo, qui
in infidelis tantum facile aperit: si autem est infidelis iam malis moribus, difficiliter surgit, et aperit
et, utrum in potest, et non potest consentire; et consensus, sed a Deo primum praeueniat, in motu voluntarius
est in homine.

In Congre. generali die Lunae 12. Julij. R. D. Calaguritanus fol. 46. pag. 2. Homo inquit misericorditer praeue
nitur a Deo gratia sua, quae per eum excitat ad fidem: huius autem vocationi potest homo a Deo aditus obe
dere, et resisti.

In eadem R. D. Cararicus fol. 50. pag. 1. Deus ait per motum mouet hominem, sed homo concurrat cum libero arbitrio,
quia si homo noluerit acceptare gratiam, et se indignam ea reddat Deus illi, inspirat, similia habent.
fol. 51. pag. 1. ex Record. Tactibus Capicenis.

In Congre. generali die Martis 13. Julij. R. D. Generalis Crenitanus fol. 51. pag. 2. lib. inquit arbitrium non cogit
tur

tur a gr^a Dei, immo non pot. cogi; gr^a tñ in homine operatur, ut lib.^m arb.^m bene velit; hoc tñ non
volens, sed nunc, et nunc quodam modo, ad id quod lib.^m arb.^m ex se ipso velit, et agit.

Ad finem Congis fol. 54. pag. i. d. initium A. D. Carolus de Monte laudavit Patres, quod docti, et p.
super hoc p. hanc interpretationis suas sententias dixerint.

In Cong^{re} generali die Mercurij 14 Julij proponitur summa responsionis Patrum in supradictis Congregationibus. In qua fol. 53. pag. 2. habentur haec verba. Ex parte huius requiritur quod divinae vocationi consensum probe
et, nec rensoat: fol. n. homo reluctari divinae vocationi. Et ibidem, hoc ipsum varijs locis sacrae litterae con-
firmatur. Et infra fol. 14. pag. i. ex illis verbis Aug^{stini} lib. de dogmatibz, initium salutis nostrae deo miseratione ha-
beamus, ut autem acquiescamus salutiferæ vocationi nostrae ponatur est. ⊕ V. J. alius duas cogit / cogit.

Denique die 24. Julij, in Decretum de iustificatione quibus examinandum proponitur his verbis, quae referuntur
fol. 91. pag. 2. Si quis dicentem gratiam hanc donari à Deo dolo homini, ^{omni} sine eo, ita ut quemadmodum non co-
operatur iustificanti, sic libere non consentiat illi, quasi velut exanime organum illam tantum accipiat, et
et ipsam à Deo primum motus libere moveat, ut eam accipere vellet, anathema sit, liberam n. arb. hominis
propter peccatum Adae, vel alia peccata non ita punit de humano genere, ut à Deo excitati, quemadmodum
se ipso libere dissentire possint, et Deo vocanti resistere, iuxta illud, vocavi, et non respondisti, volui, et non contempsisti, sic
invocans Deo qui vocavit, se ipsum movere sua libertate non valeat ad consentiendum vocanti, trahentis, pul-
lanti, invitanti. Nam Christus Jesus, qui totum hominem sanum fecit, non ab eo interrogavit eum. Vis sanus
fieri? Ut omnino cadat impius ille error, quod dicitur lib. arb. post peccatum est res sine titulo, et auctori-
tate. Hinc in sacris litteris, preparatio ad iustitiam, agens cordis conversio ad Deum, nec à Deo nuntia-
Et infra post hoc decretum 2.º propositum Canones proponuntur, ex quibus haec canonis 3.º verba referuntur fol.
129. pag. 2. Si quis Deo tangente cor hominis per illuminationem, et motionem Spiritus sancti dicentem homi-
nem ipsam tanquam exanime quoddam organum, ita divinam illam motionem accipere, ut ea praeventus
non possit libera sua voluntate moveri, nec vocanti Deo, atque excitanti consentire, ut non se ad ^{obtinendam} iustificationem
iustificationis gratiam disponat ac preparat punitur et; punitur dissentire, anathema sit.

Joh. 134. pag. i. quidam ex Theologis proposuit, ut his verbis canonis 3. *ut autem ponere dicentia, addere.*
coi ocationi, quod idem aliquis Pres. fol. 108. pag. i. dixerunt addendum; Coni. n.º illa verba coi u
ocationi, nec additis, nec censuit addenda, fortasse, ne illorum sententia qui ^{leg.} ^{em} notat. alicui speciali ocationi di-
sentire non posse videretur, aliquo modo facere videretur.

fol. 227. Propositionum fuit cap. v. de Jactantia. his verbis. declarat processum iustificat. initium in adultis a
dei p. Christi Jesum procedente p. sumendum esse, hoc est ab eius vocatione. Ita ut sapienter deo cor hominis per
gratiam p. illuminat. nec homo ipse nihil omnino agens, inspirationem illam recipiat, nec sine p. dei mo-
vere, sed ad iustitiam libere sua voce p. ponit.

Die 5. Novemb. noster Censurae à Patribz considerata in hoc cap. V.^m fol. 267. pag. 2. initio, haec est à quibz con-

verba ^{alij} proponit: Circa illa verba, inspirationem illam accipiat, addatur quam in et id accipere in po-
testate sua est. Et infra fol. 26. pag. 2. circa canonem 3.^m (nil deest)

Idem proponit ut dederunt, sicut et dissentire pot. Nam in canone 3.º qui habetur fol. 23. pag. 2. non sunt
illa verba, dissentire si uelit.

8
Iuxta fol. 27. pag. 2. Proponitur de iustificatione deus abominari, et in eius cap. 1. fol. 27. pag. 2.
addita sunt illa verba. quippe qui, et illam abijcere pot. quia Agnoscere addi postulauerat.

Infra in ult.^o deus fol. 30. pag. 1. Addita sunt Canon 4.º verba illa neque posse dissentire si uelit. et uerba
addita de cap. 1.º et canonem 4.º totius Conclij. Intra probata habetur in eodem Concilio typis excuso.

Ex his liquet Concilium non eam et inuoluit, sed consulo, et accurate disputante controuersiam hanc, in illa voca-
tione officii dei uocationi dissentire, eique resistere, ac diuinam inspirationem accipere: Cuius partem affirma-
tem à Patribus Conclij definitam, et edito decreto omnibus proponitam fuisse, tanquam cum de fide creden-
dam. quae Conclij definitio Patrum societatis intra est. Illud praeterea animaduersione dignum est, nullis
ex tot Inibus Conclij eam inuoluit, uel indicasse, quae doceat physica aliqua praedeterminat., aut
promot. gra. dei praeuentionem ita vocem humanam determinat., ut illa posita uoluntas dissentire aequum
aut resistere, aut eam abijcere. Quia potius unanimi omnes eam uoluntatem gra. praeuentioni. Quae ex sac-
scriptis constat posse resistere, resistere, dissentire, non consentire, reluctari, abijcere, et cetera promus
uicunt. Patres aut. Concilium loqui de aua. officii, ex eo propiciand. est, quod eo gra. hominem dicunt posse
consentire deo uocanti, atq. ita disponi, ut iustificationis consequatur. Atq. illos loqui in sensu. compo. nito, non
demonstratur, quod de uocante, et gra. praeuentione in homine actu existente agunt, cui homo resistere po-
sit, et dissentire. Verba aut. ab ipso usurpata, nimirum, aequum, abijcere, dissentire, resistere, reluctari
ex propria sua notione sensum compo. nitiu. inuoluit, diuini excluden, Cate ostendimus in memoriali,
quod cum his 3.^{is} 4.^{is} exhibemus. Haec audit quod noluit Concilium illa uerba, communi uocationi, deus
adiungere, quae contrariae inuoluit fauore aliquo modo uidebantur. appropinquare aut. illa uerba, quippe qui
illam abijcere pot., et pot. dissentire si uelit; quib. uerbis inuoluit, quam auentur Patres societatis defini-
uit: quae et in Conclio typis excuso habentur.

① supra pag. 1. d. 1. ante d. 1. d. 1. die 24. Iulij, sic adde; In congre. Gene. die sabbat. 17. Iulij. R.
D. Ausculan. fol. 63. pag. 2. sic aut., gra. Dei mouente et promouente ad ulteriora, serua. n.
mouebit uoluntatem. 2. In congre. Gene. die lune. 19. Iulij. R. D. S. Marci. fol. 73. pag.
2. ita habet; nos conseruamus in iustitia media. gra. Dei, nostra concurrente uoluntate, ex
qua bona opera proueniunt. si cadat iusto, refugit si uocationi Dei non resistens extiterit. 2.

x Haec oia fideliter conuulsi in i. transcrip. to ex aut. conuulsi p. f. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Geor. Hemling